

Prof. dr hab. Sławomir I. Bukowski, prof. zw.

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny

Im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Wydział Ekonomiczny

Katedra Biznesu i Finansów Międzynarodowych

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Artura Kuchcińskiego pt. „Ocena efektywności działania regionalnych funduszy pożyczkowych finansujących MSP w województwie świętokrzyskim” (Warszawa 2014)

A. Ocena problemu badawczego, tezy badawczej i hipotez badawczych, metod badawczych

Recenzowana praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu tabel, spisu wykresów, załączników (łącznie 291 stron). Praca ma charakter interdyscyplinarny. Zawiera treści z zakresu ekonomii, ale również z zakresu finansów i zarządzania. Nie mniej jednak, z uwagi na przewagę analizy ekonomicznej, kwalifikuję ją do dyscypliny ekonomia.

Przedmiotem badań doktoranta jest działalność regionalnych funduszy pożyczkowych działających na obszarze województwa świętokrzyskiego i znaczenie pożyczek z tych funduszy, jako źródła finansowania działalności małych i średnich przedsiębiorstw. Z pewnością przedmiot badań jest ważny i aktualny.

Temat pracy został niewłaściwie sformułowany. Z tego sformułowania wynika, że przedmiotem badań powinna być efektywność działania, działalności funduszy pożyczkowych, jako podmiotów gospodarczych. A zatem, badania powinny koncentrować się

na kwestiach wyników ekonomicznych tychże podmiotów, podobnie jak w przypadku banków. Ich celem jest pomnażanie korzyści majątkowych właścicieli – akcjonariuszy/udziałowców. Autor nie zdefiniował pojęcia efektywności działania funduszy pożyczkowych. I nie wiadomo, czy chodzi o efektywność mikroekonomiczną, czy też może autor pojęcie efektywności przypisał skuteczności ich działania z punktu widzenia celu, jakim jest wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez udzielanie pożyczek.

W tym kontekście, również cel rozprawy jest sformułowany niezbyt precyzyjnie: „Celem rozprawy jest ocena funkcjonowania regionalnych funduszy pożyczkowych działających na obszarze województwa świętokrzyskiego oraz wskazanie przyszłych kierunków działań, które przyczynia się do poprawy rozwoju funduszy pożyczkowych” (s.7).

Po pierwsze, doktorant nie wskazał wedle, jakich kryteriów będzie oceniał funkcjonowanie regionalnych funduszy pożyczkowych.

Po drugie, z góry przesądził, że fundusze, z jakiegoś bliżej nieokreślonego powodu nie funkcjonują dobrze, a zatem wymagają wytyczenia kierunków działań zmierzających do poprawy ich rozwoju.

Reasumując cel jest niewłaściwie i niezbyt logicznie sformułowany.

Cele szczegółowe, to nie są cele badawcze, ale sposoby realizacji celu badawczego (s. 70).

Na stronie 7 doktorant napisał: „Główna hipoteza pracy zakłada, że regionalne fundusze pożyczkowe działające w województwie świętokrzyskim są skuteczną formą wspierania rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw”. Hipoteza główna sformułowana przez doktoranta nie jest hipotezą, ale tezą rozprawy, która powinna zostać udowodniona lub odrzucona na gruncie logicznym. Natomiast, jej przesłankami są hipotezy, które powinny

zostać zweryfikowane empirycznie. Niestety hipotezy badawcze (s. 8) zostały sformułowane bardzo ogólnikowo i są niemożliwe do kwantyfikacji.

Najbardziej konkretne są pytania badawcze sformułowane nie wiadomo, dlaczego po hipotezach (s.8).

Metody badawcze zastosowane przez doktoranta zostały opisane we wstępie w sposób bardzo ogólny, ale prawidłowy. Na uwagę zasługuje zastosowanie metody badań kwestionariuszowych.

B. Konstrukcja pracy i ocena merytoryczna oraz formalna treści pracy

Rozprawa składa się z pięciu rozdziałów. Struktura pracy jest logiczna. Rozdział I pt. „Specyfika funkcjonowania sektora MSP w Polsce” W tym rozdziale doktorant scharakteryzował sektor MSP, zaprezentował definicje mikro przedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, średnich przedsiębiorstw. Zaprezentował również klasyfikację przedsiębiorstw z punktu widzenia różnych kryteriów. W rozdziale poruszono problem innowacyjności MSP oraz przedstawiono bariery rozwoju MSP.

W rozdziale drugim pt. „Wybrane źródła finansowania przedsiębiorstw MSP” omówione zostały źródła finansowania przedsiębiorstw sektora MSP. Nic dodać nic ująć – ujęcie podręcznikowe.

Rozdział trzeci pt. „Fundusze pożyczkowe, jako alternatywne źródło finansowania MSP” zawiera rys historyczny funduszy pożyczkowych na świecie i w Polsce. Doktorant scharakteryzował polski rynek funduszy pożyczkowych w latach 2010-2012. W rozdziale wykorzystał poprawnie dane statystyczne i materiał faktograficzny. Ponadto, doktorant przedstawił program „Samorządowa Polska” na lata 2014-2012. W rozdziale zabrakło analizy

struktury właścicielskiej funduszy (tylko w niektórych przypadkach podano, kto jest założycielem i udziałowcem), źródeł kapitału, wielkości kapitałów oraz analizy ich wyników finansowych. W kontekście tego rozdziału recenzent formułuje następujące pytania:

- Jak wygląda struktura właścicielska funduszy pożyczkowych oraz ich sytuacja finansowe ze szczególnym uwzględnieniem tych, które działają w województwie świętokrzyskim?

- Czy władze państwowe i samorządowe powinny tworzyć fundusze z pieniędzy podatników w celu wspierania prywatnego biznesu? Czy też może powinny jedynie wspierać tworzenie funduszy prywatnych?

W rozdziale czwartym pt. „Regionalne fundusze pożyczkowe dla MSP z województwa świętokrzyskiego” opisał stan sektora MSP w województwie świętokrzyskim. W podrozdziale 4.2, Doktorant zaprezentował metodę badań kwestionariuszowych. Badania kwestionariuszowe objęły pięć funduszy pożyczkowych działających w województwie świętokrzyskim. Następnie, doktorant przedstawił wyniki badań kwestionariuszowych. W posumowaniu do tego rozdziału, doktorant zebrał i zaprezentował wnioski z badań, ale zabrakło tu konkluzji uogólniających wnioski z badań.

Rozdział piaty pt. Empiryczna ocena działalności funduszy pożyczkowych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim” zawiera metodykę i wyniki badań ankietowych. Badania objęto próbę 414 małych i średnich przedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego. Doktorant dokonał w sposób poprawny analizy wyników badań ankietowych i sformułował właściwe wnioski.

Wnioski sformułowane przez doktoranta na podstawie badań kwestionariuszowych i ankietowych, których wyniki zostały przedstawione w dwóch ostatnich rozdziałach potwierdzają tezę pracy, nazwana przez autora hipoteza główną. Doktorant sformułował na zakończenie rekomendacje dotyczące działalności funduszy pożyczkowych. Rekomendacje są poprawnie sformułowane i wynikają z przeprowadzonych badań.

C. Uwagi szczegółowe

Należy poprawić styl, język, i interpunkcję. W wielu miejscach występują personifikacje, na przykład:

- s. 159 – personifikacja: „ „... że fundusze pożyczkowe znalazły swoista niszę rynkową...” – to nie fundusze, ale kierownictwo instytucji zarządzającej funduszem znalazło niszę rynkową

- - s. 198 – „Ponadto projekt ten uzyskał środki ...”, powinno być: uzyskano środki na realizację projektu.

W pracy można zleźć liczne błędy i niezręczności stylistyczne, na przykład:

- na stronie 135: „ na wyniki rynku mezzanine negatywnie wpłynął” Nie chodzi o wyniki rynku, ale o występując e na rynku tendencje.

- na stronie 225 – niezbyt zrozumiałe zdanie: „ Cel obrotowy wskazało 18, 3% ankietowanych...” .

D. Wnioski

Recenzowana rozprawa doktorska stanowi, pomimo moich krytycznych uwag, stanowi w dostatecznym stopniu oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, sformułowanego w postaci tezy badawczej. Język pracy jest w miarę poprawny, aczkolwiek powyżej wymieniłem

błędy stylistyczne i językowe. Odwołania do źródeł i ich wykorzystanie jest w zasadzie poprawne. Tytuł, co prawda nie jest precyzyjny. Praca powinna być zatytułowana inaczej, a mianowicie: „Znaczenie regionalnych funduszy pożyczkowych w finansowaniu działalności gospodarczej sektora małych i średnich przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim” lub „Ocena skuteczności działalności funduszy pożyczkowych we wspieraniu rozwoju sektora MSP w województwie świętokrzyskim”. Hipotezy zostały sformułowane niezbyt precyzyjnie, jednakże treść rozprawy oceniam pozytywnie. Zarówno treść rozprawy, jak też zastosowane procedury badawcze wskazują na dostateczną wiedzę teoretyczną i metodologiczną doktoranta w zakresie ekonomii, a także na dostateczną umiejętność samodzielnej analizy zjawisk i procesów gospodarczych. W szczególności godne podkreślenia jest przeprowadzenie przez doktoranta badań ankietowych.

W pracy wykorzystano poprawnie literaturę przedmiotu oraz źródła, obejmujące dane statystyczne i materiały faktograficzne.

Uwagi krytyczne zawarte w recenzji są istotne i wskazują na niedomagania pracy, a jak sądzę mogą być przydatne dla doktoranta w przypadku redagowania fragmentów pracy dla celów wydawniczych.

Rozprawa w pełni w stopniu dostatecznym warunki określone w art. 13.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (z późniejszymi zmianami).

Wniosuję, zatem o dopuszczenie rozprawy doktorskiej mgr Artura Kuchcińskiego do publicznej obrony w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.

Radom, 30 listopada 2014 r.

